

Stawiszyn w czasie Powstania Styczniowego

Na Placu Wolności w Stawiszynie w niedzielne popołudnie odbyła się inscenizacja historyczna pn. "Zajęcie Stawiszyna przez Powstańców". To już ostatnie wydarzenie tego typu realizowane przez Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku wraz z partnerami w ramach projektu "A mundury ich były szaraczkowe. Śladami Powstania Styczniowego w powiecie kaliskim".

Na chwilę widzowie zgromadzeni na placu przed stawiszyńskim Ratuszem przenieśli się do drugiej połowy XIX w. Wówczas na placu toczyło się życie - były stragany i kramy z warzywami, kawiarnia, księgarnia, sprzedawano piękne chusty i obrazy, był ślusarz Smelczyński oraz lokalny rzeźnik Tomasz Łucyk. Na pierwszy rzut oka było to życie spokojne i monotonne. Jednak czas Powstania Styczniowego to okres trudny, spokój mieszkańców Stawiszyna zakłócają patrolujący i kontrolujący żandarmi rosyjscy.

W inscenizacji udział wzięli członkowie grup rekonstrukcyjnych, licznie zaangażowali się także mieszkańcy samego Stawiszyna i powiatu kaliskiego, z Panem Burmistrzem Grzegorz Kaczmarek na czele, którzy zaprezentowali:

- życie codzienne w Stawiszynie w czasie Powstania Styczniowego;
- modę narodową z okresu żałoby;
- udział dzieci i młodzieży w Powstaniu Styczniowym;
- incydenty na stawiszyńskim rynku - przeszukanie Ratusza i wybuch pożaru;
- zajęcie Stawiszyna przez powstańców.

W historii Stawiszyna - tak jak w dziejach całego powiatu kaliskiego - przewijają się wątki powstańcze. W okolicach między Stawiszynem a Rychwałem ze zmiennym szczęściem działania prowadził Edmund Callier, staczając dnia 30 maja 1863 w miejscowości Grochowy w gminie Rychwał zwycięską bitwę z wojskami rosyjskimi. Dnia 1 października 1863 r. oddział powstańczy zajął Stawiszyn, ogłaszając dekrety Tymczasowego Rządu Narodowego oraz zrywając i niszcząc dwugłowego rosyjskiego orła na miejscowym urzędzie. Miasto ma także swoich bohaterów: Adama Rąckiego, Józefa Borowskiego i Teofila Piekarskiego. Zarówno Stawiszyn, jak i cały powiat ma również wielu nieznanych dziś z nazwiska, nastoletnich bohaterów, którzy w różny sposób brali udział w Powstaniu.

Wydarzenie realizowane było pod Patronatem Honorowym Starosty Kaliskiego.

Partnerzy projektu: Urząd Miasta i Gminy w Stawiszynie, Stowarzyszenie "LGD7-Kraina Nocy i Dni", Stowarzyszenie Ludzi Dobrej Woli Ziemi Kaliskiej, Hufiec ZHP Powiatu Kaliskiego, Gminne Centrum Kultury w Koźminku, III LO im. Mikołaja Kopernika w Kaliszu, Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Kaliszu, Izba Tradycji i GRH 25 Dywizji Piechoty.

Info: Marta Wolarz

Fot. Tomasz Potemkowski